

מאת שי בלפר

מוסיקת העשור

בעוד אנו מתקרבים לשנת 2020, הגיע הזמן להסתכל על השינויים המוסיקליים שקרו בעשור האחרון

שאפשר לעשות על העשור הזה. ההיפ הופ שונה לחלוטין משירי המסיבות של פיפטי סנט, פיתבול או הבלאק אייד פיז, והשילוב של ביטים אפלים עם ליריקה פוליטית הפך להיות צליל מוכר בכל פינה בגלובוס. בשנתיים האחרונות ההיפ-הופ השתלט לחלוטין על הפופ האמריקאי, והוא בעצם מכתוב את כללי המשחק, גם כשהוא מוזר וכבד במיוחד. ההיפ-הופ גם השתלב לחלוטין עם ז'אנר ה-R&B, וכבר לא מוזר לשמוע על "ראפרים" שלמעשה שרים כמעט לאורך כל השירים שלהם.

גם ה"פופ האלקטרוני" קשה מאוד להגדרה בתור מקשה אחת. העשור הזה התחיל עם העלייה הפתאומית של ה"דאבסטפ", ז'אנר קשוח ואגרסיבי שהגיע מאנגליה והשתלט על העולם לשנה או שנתיים (במבט לאחור - זו כנראה התופעה הכי משונה בעשור הזה, וצפו לשמוע אותה בעתיד בסרטים נוסטלגיים על התקופה שלנו). לאחר שהוא גווע באותה פתאומיות שבה עלה, הגיע דבר שמכונה EDM - שירים שמחים עם פזמון אינסטרומנטלי ("דרופ"), שבנויים לפסטיבלים גדולים. אביצ'י ז"ל בנה מהשירים האלה קריירה שלמה, שנקטעה עם מותו. בכלל - הדיגיטיזציה והמפיקים הפכו לשמות ידועים בכל בית בעשור הזה, והילדים שחולמים להיות מוזיקאים זנחו את הגיטרה ועברו לתוכנות המוסיקה בלפטופ.

בסרט "בחזרה לעתיד 2", שיצא ב-1989, מרטי מק'פליי נוסע לעתיד המוזר של שנת 2015. יוצרי הסרט ניסו לנחש מה יהיה בשנה הרחוקה הזו, ושעו בכל מובן. המכוניות לא עופפו, הסקייטבורדים לא ריחפו, והפיצות שלנו לא מתנפחות בתנור תוך חמש שניות. אבל למרות הכול, הייתה סצנה אחת מדויקת - מרטי נכנס ל"קפה אייטיז", מסעדה נוסטלגית עם משחקי וידאו, צבעי פסטל, וברקע המוסיקה של מייקל ג'קסון. הסרט "בחזרה לעתיד 2" טעה לגמרי לגבי העתיד, אבל צדק בניחוש לגבי איך העתיד יזכור את העבר.

אז עברו שלושים שנה, נכנסנו ל-2019, והגיע הזמן לחשוב איך העתיד יזכור את העשור שעבר עלינו, שנות העשרה של המאה ה-21. קודם כול, אנסה לחשוב מה נזכור מהמוסיקה של העשור הזה. מוסיקה מזוהה בראש שלנו עם עשורים ספציפיים הרבה יותר מאשר, נניח, סרטים, בגלל טכניקות הפקה או ז'אנרים שהופכים לטרנד ואז נעלמים במהירות ומותירים זיכרון מתוק או מביך. קומדיות רומנטיות או סרטי אימה תוכלו למצוא בכל עשור, אבל **דאבסטפ**? כנראה שלא.

בקווים כלליים, אפשר להגיד שהז'אנרים הגדולים של העשור היו **היפ-הופ ופופ אלקטרוני** על כל גווניו, ובכך הוא לא שונה מאוד מהעשור שלפניו - שנות האלפיים. אבל זו ההכללה האחרונה

ולמרות כל זה - גם הרוק והאינדימצאואת הנישה שלהם. להקות ואומנים מסוימים זכו להצלחה ענקית (למשל, ארקטיק מנקיז ומומפורד אנד סאנז), ואומנים שנראו אלטרנטיביים ומוזרים הפכו למצליחים מאוד, למשל לורד או דה וויקנד. נראה שככל שהאינטרנט מתפתח יותר, כך קל יותר לאומנים לזכות להצלחה גדולה בזכות עצמם ללא פשרות, וחברות התקליטים הופכות למיותרות לגמרי, ובאמת רבות מהן קרסו בעשור האחרון.

כל מה שקרה במוסיקה העולמית מרשים, מעניין, ובטח יוביל לזיכרונות נחמדים לכולנו מהעשור הזה בעתיד, אבל עם כל הכבוד - העשור האחרון היה משורף במוסיקה הישראלית, לא פחות. הקהל הישראלי אמנם עדיין אוהב **בלדות** פה ושם (ולחלופין, **טראנס**); תוכניות הריאליטי עוד משפיעות (אפילו זכינו בזכותן באירוויזיון!). אבל הימים בהם כל אומן ניסה להיות שלמה ארצי או אייל גולן נגמרו סופית. במקומם קיבלנו דור חדש, בועט ורלוונטי של היפ-הופ ישראלי, אינדי חזק שסוף סוף לא מתבייש בישראליות שלו, והמון המון פופ כיפי, שמגיב בזמן אמת למה שקורה בחו"ל. בעוד עשר שנים אולי נסתכל על מה שהלך כאן בתור משהו מוזר, אבל הוא שונה לחלוטין מכל מה שהיה בעבר. מבחינתי - זו סיבה לגאווה ■

אחרי כמה תופעות קצרות יומין (מישהו זוכר את הטרופיקל האוס?), כמו ההיפ הופ, המוסיקה האלקטרונית הפופולרית נעשתה אפלה, ושמה דגש רציני על צלילי בס שנשמעים מעולה באוזניות כבדות. בזכות האינטרנט, היא גם הפכה לבין-לאומית מאוד - אל האוס שוודי ובריטי וטכנו גרמני הצטרפו גם **רגאטון** מפורטוריקו ו**דאנסהול** מג'מייקה שנהנים מתפוצה מהירה וחוצת גבולות, ללא מכשול השפה. בעולם הפופ התרחש משהו מהפכני אפילו יותר - **K-פופ**, ז'אנר שמגיע מקוריאה שהוא בשפה המקומית, ובכל זאת צבר לעצמו מעריצים בכל פינה בגלובוס. בארץ הוא עדיין מזוהה בעיקר עם "גאנגם סטייל", אבל אל תופתעו אם תיתקלו במוסיקה קוריאנית במסיבה בעוד שנה או שתיים.

בד בבד עם המהפכות, בהרבה תחומים המוסיקה שידרה גם עסקים כרגיל. ברונז מארס יצר שירים שכנראה נשמע בחתונות עוד שנים רבות, ובגזרת השירים למדורות, הז'אנר הפופולרי "גברים עם גיטרה אקוסטית" המשיך לייצר כוכבים כמו אד שירן. עוד ז'אנר שהיה פופולרי מאוד בעשור הזה היה זמרות עם קול גדול מהחיים: איימי ווינהאוס נפטרה בתחילת העשור, וסגנונה השפיע על זמרות כמו סיה, לנה דל ריי, והכוכבת שכנראה נזכור יותר מכולן - אדל. התאוריה שלי היא שסוג השירה הדרמטי פופולארי במיוחד אצל הדור הצעיר כיוון שהוא למד על מוסיקה מתוכניות הריאליטי, שם קליפים קצרים של שירה דרמטית נראים מעולה.